

OBČINA ŽALEC

PREDLOG DELNEGA NAČRTA ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB POJAVU POSEBNO NEVARNIH BOLEZNI ŽIVALI V OBČINI ŽALEC

Verzija 1.0

Številka dokumenta: 846-

	ORGAN	DATUM	PODPIS ODGOVORNE OSEBE
Izdelal	OBČINA ŽALEC Urad za gospodarske javne službe		Aleksander Žolnir
Odobril	POVELJNIK ŠTABA CIVILNE ZAŠČITE OBČINE ŽALEC		Robert Vasle
Sprejel	ŽUPAN OBČINE ŽALEC		Janko Kos
Skrbnik	OBČINA ŽALEC		Polona Smrkolj

KAZALO VSEBINE

1	POSEBNO NEVARNE BOLEZNI ŽIVALI	3
1.1	Uvod	3
1.2	Splošno o boleznih živali	3
1.3	Ogroženost občine Žalec zaradi pojava posebno nevarnih bolezni živali.....	4
1.4	Sklepne ugotovitve	5
2	OBSEG NAČRTOVANJA	6
2.1	Temeljne ravni načrtovanja	6
3	OPAZOVANJE IN OBVEŠČANJE	6
3.1	Opazovanje in spremljanje posebno nevarnih bolezni živali	6
3.2	Obveščanje pristojnih organov in služb v Občini Žalec	7
3.3	Obveščanje prebivalcev na okuženem in ogroženem območju	7
3.4	Obveščanje javnosti	8
4	AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ	9
4.1	Aktiviranje organov in strokovnih služb	9
4.2	Zagotavljanje pomoči materialnih in finančnih sredstev	10
5	UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	10
5.1	Ukrepi zaščite in reševanja.....	10
5.1.1	Prostorski, gradbeni in drugi tehnični ukrepi	10
5.1.2	Določitev lokacij za pokop ali sežig živalskih trupel	10
5.1.3	Ureditev mest za pokop in sežig živalskih trupel.....	11
5.1.4	Prevoz živalskih trupel do mesta pokopa ali sežiga	11
5.1.5	Uničevanje živalskih trupel in nadzor	11
5.2	Naloge zaščite, reševanja in pomoči	12
5.2.1	Tehnično reševanje ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali	12
5.2.2	Prva veterinarska pomoč.....	12
6	OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	13
7	RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV.....	14
7.1	Pomen pojmov	14
7.2	Razlaga okrajšav.....	14
8	SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	15
8.1	Priloge.....	15
8.2	Dodatki.....	15

KAZALO SLIK

Slika 1: Shema obveščanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali	7
Slika 2: Obveščanje javnosti.....	8

KAZALO TABEL

Tabela 1: Populacija domačih živali v Občini Žalec	5
--	---

1 POSEBNO NEVARNE BOLEZNI ŽIVALI

1.1 Uvod

Delni načrt Občine Žalec je izdelan na podlagi Regijske ocene ogroženosti ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali v ZŠ regiji (št.: 8420-6/2015-25-DGZR, z dne 28.1.2016, verzija 2.0), Regijskega načrta ZiR ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali na območju ZŠ, verzija 2.0, ki ga je izdelala URSZR Izpostava Celje (št.: 842-2/2013-89 – DGZR, z dne 15.10.2013, ažuriran februar 2016) in skladno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06-UPB1 in 97/2010-spremembe ter dopolnitve), Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12), Uredbo o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07, 54/09 in 23/11), Zakonom o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 33/01, 45/04 – ZdZPKG, 62/04-Odločba US in 93/05), Zakonom o veterinarskem merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05 – ZVMS), Zakonom o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06-UPB), Pravilnikom o boleznih živali (Uradni list RS, št. 81/07 in 24/10) ter splošno zakonodajo in izvedbenimi predpisi.

V delnem načrtu zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali v občini Žalec je podrobneje razdelano obveščanje ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali v občini Žalec, ostala manjkajoča poglavja uporabljamo iz Načrta zaščite in reševanja ob potresu v občini Žalec (verzija 3.0).

Delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali v občini Žalec se aktivira v primeru izbruha bolezni posebno nevarnih boleznih živali na območju občine Žalec in se za omilitev ali odpravo posledic nesreče poleg rednih služb aktivirajo tudi občinske sile ZRP v omejenem obsegu.

Odločitev o aktiviranju načrta sprejme občinski poveljnik Civilne zaščite Občine Žalec oziroma njegov namestnik.

PRILOGE:

P – 1000	Evidenčni list o vzdrževanju načrta
-----------------	-------------------------------------

DODATKI:

D – 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZIR ob nesreči
D – 20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP

1.2 Splošno o boleznih živali

Infekcijske bolezni povzročajo različni povzročitelji (bakterije, spirohete, rikecije, virusi in glive). Bolezni, zaradi katerih se izvajajo splošni in posebni preventivni ter drugi ukrepi po Zakonu o veterinarskih merilih skladnosti in Zakonu o veterinarstvu, so razvrščene glede na vrsto povzročitelja ter ukrepe, ki se izvajajo za njihovo preprečevanje in zatiranje.

Nekatere bolezni pri živalih se pojavljajo redko in v manjšem obsegu, druge pa pogosto in se hitro širijo na večje območje. Pojavljajo se v različnih oblikah, osnovne oblike pa so:

- **enzootija** (če se bolezen živali stalno ponavlja v različni jakosti, na istem mestu, na ožjem območju in nima težnje po širjenju),
- **epizootija** (če bolezen živali izbruhne v večjem obsegu in se hitro širi),
- **panzootija** (če se bolezen živali hitro širi na velikem območju, na primer zajame več držav, celin itn.).

Posebno nevarne bolezni živali pa so naslednje:

- Slinavka in parkljevka;
- Vezikluarni stomatitis;
- Vezikularna bolezen prašičev;
- Goveja kuga;
- Kuga drobnice;
- Pljučna kuga govedi;
- Vozličasti dermatitis;
- Mrzlica doline Rift;
- Bolezen modrikastega jezika;
- Osepnice ovac in koz;
- Konjska kuga;
- Afriška prašičja kuga;
- Klasična prašičja kuga;
- Aviarna influenza;
- Atipična kokošja kuga.

Nekatere bolezni pri živalih se pojavljajo redko in v manjšem obsegu, druge pa pogosto in se hitro širijo na večje območje. Pojavljajo se v različnih oblikah, osnovne oblike pa so:

- **enzootija** (če se bolezen živali stalno ponavlja v različni jakosti, na istem mestu, na ožjem območju in nima težnje po širjenju),
- **epizootija** (če bolezen živali izbruhne v večjem obsegu in se hitro širi),
- **panzootija** (če se bolezen živali hitro širi na velikem območju, na primer zajame več držav, celin itn.).

Ob množičnem pojavu posebno nevarnih boleznih živali so ogroženi poleg živali še:

- Živinorejci,
- Ljudje, ki živijo neposredno ob živinorejskih posestvih, na katerih so obolele živali,
- Ljudje iz širše okolice, ki se okužijo s prenosom okužbe pred odkritjem nalezljive bolezni pri živalih,
- veterinarsko in medicinsko osebje ter vsi reševalci, ki sodelujejo pri zatiranju bolezni.

Seveda pa obolenje večjega števila živali povzroči veliko škodo na različnih področjih, kot na primer:

- v živinoreji in živilski industriji (neposredna škoda zaradi poginov, zakola ali usmrtnitve živali zaradi ukrepov zatiranja ter izkoreninjenja bolezni in zmanjšanja proizvodnje živinorejskih ter živalskih obratov),
- v preskrbi z zdravstveno neoporečnimi živali (prepoved prometa, trgovanja in izvoza živali ter živil),
- na področju zdravja ljudi (širjenje zoonoz pri ljudeh, nevarnost za zdravje ljudi v zvezi z onesnaževanjem okolja),
- na ekonomskem področju (povečani stroški za ugotavljanje, zatiranje in izkoreninjenje teh bolezni).

1.3 Ogroženost občine Žalec zaradi pojava posebno nevarnih boleznih živali

Na območju občine Žalec se po podatkih UVHVVR v preteklosti niso pojavile epizootije v večjem obsegu. V občini Žalec, kakor tudi na območju celotne Slovenije, so bile z ukrepi zdravstvenega varstva živali v preteklosti zatrite oziroma uspešno nadzorovane bolezni živali, ki bi lahko povzročile večjo gospodarsko škodo in bile nevarne tudi za zdravje ljudi (na primer izbruha slinavke in parkljevke v Sloveniji ni bilo vse od leta 1968), saj je bil izveden uspešen sistem nadzora ter izvajanja predpisanih ukrepov.

Pomemben dejavnik pri zatiranju in izkoreninjenju bolezni je tudi odstranjevanje ter uničevanje živalskih trupel in živalskih stranskih proizvodov. V Sloveniji imamo trenutno odobren le en predelovalni obrat kategorije 1 in 2 (kafilarija), v katerem se lahko neškodljivo odstranjujejo živalska trupla ter drugi živalski stranski proizvodi.

Po območju ZŠ regije potekajo mednarodne tranzitne povezave, kjer poteka živahna mednarodna trgovina z živalmi, žvili in izdelki živalskega izvora, kar pomeni stalno nevarnost namernega oziroma nenamernega vnosa bolezni tudi na območju občine Žalec. Po vstopu Hrvaške v EU se bo zaradi prostega pretoka živali povečala tudi nevarnost klasične prašičje kuge na tem območju. Nevarnost za vnos bolezni, zaradi svoje geostrateške lokacije, predstavljajo tudi migracije ljudi skozi državo. Posebno nevarne bolezni se pojavljajo in širijo tudi v Evropi.

Na območju občine Žalec je raznolika populacija domačih živali. Številčni podatki s stanjem na dan 01.02.2021 so prikazani v spodnji tabeli. Podatki so posredovani s strani MKGP. Razred ogroženosti je izračunan na podlagi števila domačih živali ter ob predpostavki, da pomeni večje število živali na nekem območju in obenem prisotnost gospodarstev z velikim številom živali večjo nevarnost za nastanek in izbruh bolezni ter posledično težje zatiranje in izkoreninjenje določene bolezni. Na podlagi regijske ocene ogroženosti spada občina Žalec v **3. razred ogroženosti**, glede na število živali, ki jih vzrejamo na območju občine Žalec.

Tabela 1: Populacija domačih živali v občini Žalec

Vrsta živali	Gospodarstvo/Živina	Število	Razred ogroženosti
GOVEDO	Število gospodarstev	286	3
	Število goveda	4.911	
PRAŠIČI	Število gospodarstev	192	2
	Število prašičev	995	
DROBNICA	Število gospodarstev	50	2
	Število drobnice	633	
PERUTNINA	Število gospodarstev	197	3
	Število perutnine	54.438	

1.4 Sklepne ugotovitve

Zdravstveno varstvo živali je skrb vseh državljanov Slovenije, ki ni povezana samo z javnim zdravjem in varnostjo živil, temveč tudi z ekonomskimi stroški, ki jih lahko povzročijo izbruhi bolezni živali.

Glede na navedene podatke je zdravstvena situacija pri domačih živalih ugodna. Toda velika gospodarska škoda, ki lahko nastane zaradi množičnega pojava posebno nevarnih bolezni živali, narekuje javni veterinarski službi, da vso svojo pozornost nameni preprečevanju posebno nevarnih bolezni živali, ki obsega spremljanje gibanja bolezni doma in v tujini ter preprečevanje vnosa oziroma širjenja teh bolezni.

Za učinkovito izvajanje navedenih nalog pa je treba na nivoju območja občine Žalec zagotoviti:

- dobro organizirano, usposobljeno in opremljeno veterinarsko službo,
- učinkovito sodelovanje veterinarske službe z drugimi organi in strokovnimi službami,
- učinkovito preventivo v veterinarstvu, edukacija in izobraževanje imetnikov živali.

2 OBSEG NAČRTOVANJA

2.1 Temeljne ravni načrtovanja

Temeljni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali je **državni načrt** (številka 84300-2/2013/4, z dne 24.1.2013), s katerim sta usklajena tako regijski kot občinski. Načrti zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali morajo biti med različnimi nosilci načrtovanja medsebojno usklajeni.

Regijski načrt je izdelan za pojav več izbruhov boleznih v več občinah na območju ZŠ regije oziroma za težko obvladljiv dogodek. Izvajanje načrta se skladno z načelom postopnosti dopolnjuje k državnemu načrtu.

Občina Žalec je izdelala glede na regijsko in občinsko oceno ogroženosti delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali, v katerem je predvidela način obveščanja in izvajanja zaščitnih ukrepov ter nalog ZRP. Izvajanje delnega načrta se, skladno z načelom postopnosti, dopolnjuje k regijskemu oziroma državnemu načrtu.

Načrt dejavnosti kot dodatek k občinskemu načrtu zaščite in reševanja izdelajo pristojni organi in službe občinske uprave.

PRILOGE:

P – 404	Regijska ocena ogroženosti ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali (št. 8420-6/2015-25-DGZR, z dne 28.01.2016)
---------	---

3 OPAZOVANJE IN OBVEŠČANJE

3.1 Opazovanje in spremljanje posebno nevarnih boleznih živali

Za zgodnje odkrivanje in preprečevanje širjenja boleznih živali Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin pripravi letni program sistematičnega spremljanja stanja boleznih in cepljenj živali, ki ga predpiše minister, pristojen za veterinarstvo.

Predpisane ukrepe izvajajo veterinarske organizacije s koncesijo in o izvedenih preventivnih cepljenjih oziroma diagnostičnih preiskavah obveščajo UVHVVR, ki nadzira izvajanje.

Podatki o rezultatih preiskav se zbirajo mesečno oziroma dnevno, odvisno od vrste bolezni. O rezultatih navedenih preiskav in opravljenih cepljenjih poročajo veterinarske organizacije s koncesijo in Nacionalni veterinarski inštitut, odvisno od vrste bolezni in skladno s pravilnikom, ki ureja bolezni živali.

Zdravstveno varstvo živali na območju Občine Žalec izvaja OU UVHVVR Celje, ki poleg splošnih ukrepov za preprečevanje širjenja boleznih živali, ki jih predvideva Zakon o veterinarskih merilih skladnosti izvaja, tudi ukrepe, ki jih določajo predpisi za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje posameznih boleznih.

Podatki o pojavnosti posebno nevarnih boleznih živali na območju občine Žalec se pridobijo na terenu.

3.2 Obveščanje pristojnih organov in služb v Občini Žalec

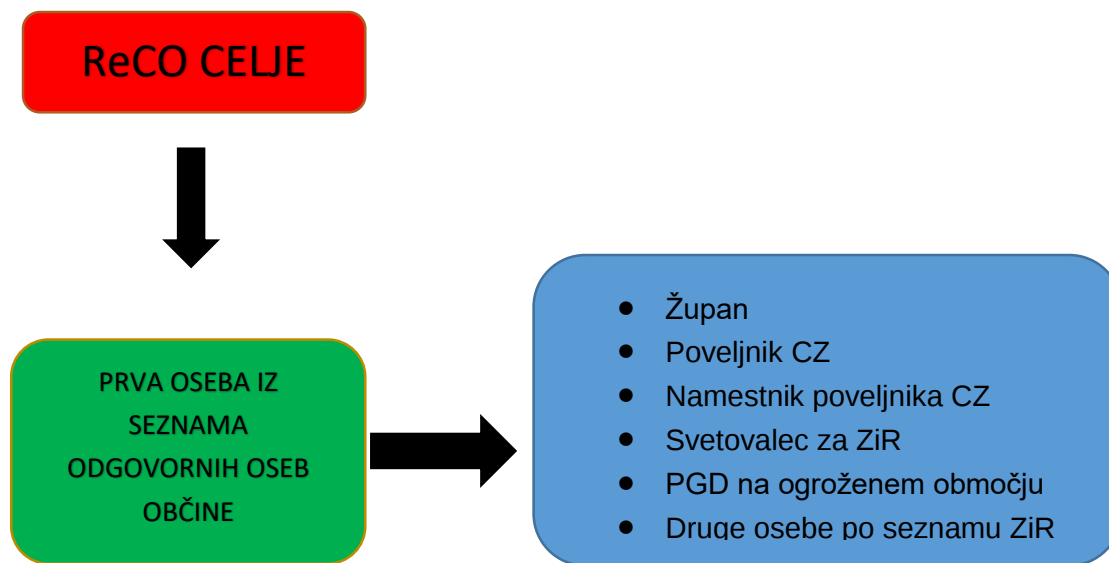
ReCO Celje na podlagi prejetega obvestila od CORS o pojavu posebno nevarnih bolezni živali na območju Občine Žalec obvešča:

- Župana Občine Žalec;
- Poveljnika CZ Občine Žalec oziroma namestnika poveljnika;
- Svetovalca za ZiR;
- PGD na ogroženem območju;
- Druge osebe po seznamu odgovornih oseb na Občini Žalec.

PRILOGE:

P – 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P – 2	Podatki o odgovornih osebah Občine Žalec
P – 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P – 7/6	URSZR Celje
P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov ter podatki o GPO
P – 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči

Slika 1: Shema obveščanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali

Župan, vodja Izpostave URSZR Celje, poveljnik CZ in druge osebe po seznamu odgovornih oseb občine Žalec se glede na to, kdo prvi prejme obvestilo ReCO, obvestijo med seboj.

Za sprotno obveščanje odgovornih oseb na Občini Žalec in izvajalcev nalog zaščite, reševanja in pomoči, o stanju in razmerah na kraju nesreče ter o poteku zaščite in reševanja, je odgovoren poveljnik CZ občine Žalec oziroma njegov namestnik.

3.3 Obveščanje prebivalcev na okuženem in ogroženem območju

Obveščanje prebivalcev na okuženem in ogroženem območju mora biti usklajeno z obveščanjem splošne javnosti. Za obveščanje prebivalcev o stanju na okuženem in ogroženem območju je pristojna Občina Žalec, ki preko medijev v sodelovanju z UVHVVR (LSNB) prebivalce obvešča o razmerah na prizadetem območju in o izvajanju nalog ZRP.

O uvedenih ukrepih na okuženem in ogroženem območju ter o situaciji glede bolezni prizadete prebivalce obvešča UVHVVR (LSNB) oziroma uradni veterinar na krajevno običajen način, kar pomeni na oglasni deski, spletni strani Občine Žalec (<https://zalec.si/>), v lokalnih medijih (STV, Radio Celje, Radio Štajerski val, Radio Fantasy) ter prek objavljene telefonske številke Občine Žalec (03/713 64 65).

Ob odprtju UVHVVR (LSNB) se objavi tudi posebna telefonska številka za informacije. Navodila ogroženim prebivalcem glede zaščitnih ukrepov so odvisna od nevarnosti. **Za posredovanje informacij in obveščanje prebivalcev sta odgovorna župan in poveljnik štaba CZ Občine Žalec.**

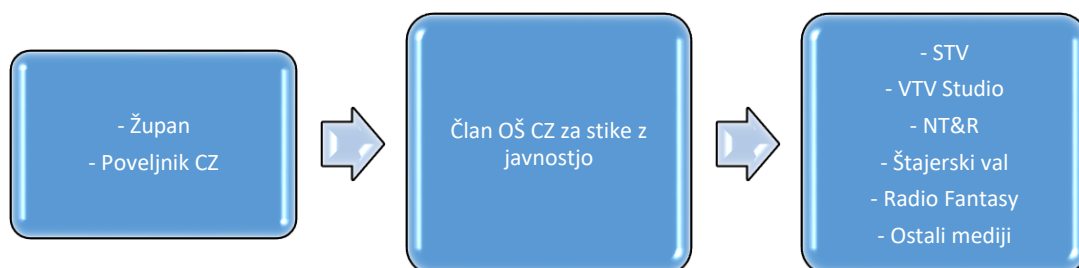
3.4 Obveščanje javnosti

OU UVHVVR Celje oziroma uradni veterinar na krajevno običajen način (odločbe z uradnim naznanilom) in prek lokalnih sredstev javnega obveščanja seznanja prizadete prebivalce o uvedenih ukrepih na okuženem in ogroženem območju ter o situaciji glede bolezni. Tudi ob odprtju Lokalnega središča za nadzor bolezni (LSNB) se objavi telefonska številka za informacije (03/713 64 65).

Za sprotno informiranje organov v lokalni skupnosti in drugih izvajalcev nalog zaščite, reševanja in pomoči o stanju in razmerah na prizadetem območju, sprejetih ukrepih in poteku izvajanja zaščite in reševanja ter odpravljanja posledic množičnega pojava posebno nevarnih bolezni živali, skrbi poveljnik CZ ob pomoči strokovne službe občine.

Za obveščanje javnosti o izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči iz občinske pristojnosti je odgovoren poveljnik CZ občine Žalec in župan, v skladu s svojimi pristojnostmi, oziroma član štaba, ki je zadolžen za stike z javnostjo.

Slika 2: Obveščanje javnosti

PRILOGE:

P – 18	Seznam medijev
--------	----------------

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v medijih, ki so po Zakonu o medijih (Ur. list RS, št. 110/06- UPB1, 36/08-ZPOMK-1, 77/10-ZSFCJA, 90/10 Odl. US: U I-95/09/14, Up-419/15, 87/11-ZavMS in 47/12) dolžna na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države.

4 AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ

4.1 Aktiviranje organov in strokovnih služb

Na podlagi prejetih obvestil o pojavu posebno nevarne bolezni živali Izpostava URSZR Celje preko ReCO Celje aktivira poveljnika CZ Občine Žalec v skladu z dokumenti o aktiviranju sil in sredstev ZRP.

Skladno s sklepi UVHVVR in glede na zahteve Občine Žalec poveljnik CZ oziroma njegov namestnik sprejme odločitev o aktiviranju občinskega načrta zaščite in reševanja ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali ter aktiviranje občinskih organov pristojnih za operativno in strokovno vodenje ZRP ter uporabo občinskih sil in sredstev za ZRP.

Enote, službe in druge operativne sestave sil za ZRP, ki so v občinski pristojnosti, aktivira in poziva Izpostava URSZR Celje v sodelovanju z ReCO Celje, na podlagi odločitve:

- Poveljnika CZ ZŠ regije ali njegovega namestnika in
- Vodje Izpostave URSZR Celje.

Izpostava URSZR Celje je pristojna tudi za vse zadeve v zvezi z nadomestili plač in povračili stroškov, ki jih imajo pripadniki CZ ter drugih sil za ZRP (poklicni in prostovoljci) pri izvajanju nalog ZRP.

Predlog za aktiviranje in uporabo zmogljivosti Slovenske vojske (SV) lahko da poveljnik CZ RS na podlagi lastne odločitve ali na predlog župana, poveljnika CZ občine ali njegovega namestnika. Po odločitvi Vlade RS (v nujnih primerih odloča minister za obrambo) posreduje CORS odločitev v ZOC. Na podlagi izdanega ukaza načelnika Generalštaba SV (GŠSV) izvede poveljnik sil SV aktiviranje ustreznega poveljstva, enote ali službe SV.

V primeru aktiviranja Veterinarske enote SV (skupina AVIN) ta deluje v žarišču bolezni in strokovno izvaja naloge in ukrepe, ki jih je določila UVHVVR. Skupina AVIN lahko pokriva eno večje žarišče (farma, vas) oziroma dve manjši žarišči, ki sta med seboj oddaljeni največ 5–10 km.

Ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali se sile za ZRP, ki odidejo na okuženo in ogroženo območje, zberejo na svojih zbirališčih ter se jih po potrebi dodatno opremijo. Na podlagi zahtev prizadete občine se jim določi delovišče in izda delovni nalog.

PRILOGE:

P – 5	Seznam zbirališč sil ZRP v Občini Žalec
P – 6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
P – 23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe ZiR v občinskih prostorskih aktih

DODATKI:

D – 14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
D – 15	Vzorec delovnega naloga
D – 304	Navodilo o obveščanju, alarmiranju in aktiviranju izvajalcev nalog zaščite, reševanje in pomoči v OŽ

4.2 Zagotavljanje pomoči materialnih in finančnih sredstev

Vodje intervencijskih enot in služb Občine Žalec lahko za svoje potrebe zahtevajo materialna in finančna sredstva pri regijskem poveljniku CZ ZŠ. Poveljnik CZ ZŠ zahtevke posreduje poveljniku CZ RS oziroma na URSZR. Po odobritvi materialne in finančne pomoči pa regijske sile in Izpostava URSZR Celje sodelujejo pri pripravi, prevozu in razdeljevanju sredstev na prizadetem območju.

Materialna pomoč države ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali obsega:

- pomoč pri zagotavljanju posebne opreme, ki je na prizadetem območju ni mogoče dobiti ali je primanjkuje (gradbena mehanizacija, električni agregati ...),
- pomoč v zaščitni in reševalni opremi,
- pomoč pri zagotavljanju sredstev za razkuževanje ter
- pomoč v finančnih sredstvih.

DODATEK:

D – 1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrtov ZIR
--------------	---

5 UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

5.1 Ukrepi zaščite in reševanja

Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali obsegajo vse tiste ukrepe in dejavnosti, ki so potrebni za preprečevanje ali zmanjšanje širjenja posebno nevarnih bolezni živali. Osnova za določitev zaščitnih ukrepov je vrsta in intenzivnost bolezni. V kolikor občina Žalec s svojimi silami in sredstvi ne zmore izvesti zaščitnih ukrepov zaprosi za pomoč regijo. Koordinacija aktivnosti in izvajanja nalog zaščite in reševanja se izvaja predvsem z LSNB, UVHVVR, OU Celje, Savinjsko veterinarsko postajo in občinskimi silami ZRP.

5.1.1 Prostorski, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali je zelo pomembno, da so živalska trupla čim prej odstranjena oziroma uničena, da se prepreči nadaljnje širjenje bolezni. Najprimernejši način uničenja določi OU UVHVVR Celje (LSNB), odredi pa Poveljnik CZ občine Žalec v sodelovanju s Poveljnikom CZ Zahodno štajerske.

Način za neškodljivo odstranitev se določi po navodilih UVHVVR (DSNB ali LSNB).

Možni načini so:

- odvoz v predelovalni obrat kategorije 1, 2 (kafilerija),
- zakopavanje,
- sežig.

Ker na območju občine Žalec ni kafilerije, bo potrebno organizirati odvoz oziroma odrediti zakopavanje ali sežiganje. Občina Žalec mora vnaprej pripraviti lokacije mest pokopa oziroma mesto sežiga.

5.1.2 Določitev lokacij za pokop ali sežig živalskih trupel

Pri izboru lokacije je treba upoštevati določbe člena 19(1)(e) Uredbe (ES), št. 1069/2009, in Poglavje III Priloge VI Uredbe 142/2011/EU. V primeru naravnih in drugih nesreč se površine za pokop večjega števila živali zagotavljajo na območju Borovja na zemljišču s parc. št. 1212/1, k.o. Velika Pirešica.

PRILOGE:

P – 23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe ZIR v občinskih prostorskih aktih
---------------	--

5.1.3 Ureditev mest za pokop in sežig živalskih trupel

Ta naloga vsebuje izkop in pripravo grobišč ter pripravo materiala za sežiganje po navodilih UVHVVR (LSNB). Za ureditev mest za pokop in sežig živalskih trupel je pristojna Občina Žalec.

Sežig, kot način neškodljivega odstranjevanja trupel, se uporablja le, kadar ni mogoč odvoz v predelovalni obrat, in ko tudi zakopavanje trupel ni možno. Sežig bi se izvedel na parcelah čim bližje izvoru bolezni in trenutni lokaciji živalskih kadavrov.

Odločitev o zakopu oz. sežigu sprejme UVHVVR (LSNB oziroma DSNB).

Izkop in priprava grobišč ter priprava materiala za sežiganje se izvaja po navodilih UVHVVR (LSNB). V primeru razglašene velike ali zelo velike požarne ogroženosti naravnega okolja dovoli kurjenje ali sežiganje v naravnem okolju Izpostava URSZR Celje.

O sežigu v občini Žalec je treba obvestiti pristojno gasilsko enoto, ki opravlja javno gasilsko službo na območju, na katerem bo opravljen sežig. Operativne enote PGD, svetujejo glede zavarovanja mest kurjenja, izdelave grmade, prižiganja ognja in požarne straže.

Občine v svojih načrtih v sodelovanju z UVHVVR (LSNB) predvidijo tudi gradbena podjetja, ki imajo primerno mehanizacijo in bodo sodelovala pri izkopu mesta za zakop.

PRILOGE:

P – 10	Pregled gradbenih organizacij in društev - pogodbeniki
P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov ter podatki o GPO
P – 14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode

5.1.4 Prevoz živalskih trupel do mesta pokopa ali sežiga

Živalska trupla do mesta pokopa ali sežiga prepeljejo pristojne javne službe za prevoz in ravnanje z živalskimi odpadki ter veterinarska higienska služba (VHS). Praviloma je treba za odvoz trupel poginulih ali usmrčenih živali skladno z običajno veljavnim postopkom poklicati Veterinarsko higiensko službo, ki je organizirana v okviru NVI.

Načeloma se trupla živali odpeljejo v kafilerijo in se neškodljivo uničijo. Trupla je treba prepeljati v pokritih, ustrezno opremljenih in nepropustnih vozilih, ki jih mora spremljati predpisana dokumentacija-listina o prevozu nevarnega blaga.

5.1.5 Uničevanje živalskih trupel in nadzor

Za neškodljivo odstranjevanje živalskih trupel so odgovorni izvajalci gospodarske javne službe ravnanja z živalskimi stranskimi proizvodi skladno s predpisi, ki urejajo varovanje okolja, pri tem pa sodelujejo tudi ekipe za veterinarsko pomoč.

Za nadzor pri odstranjevanju živalskih trupel je v občini Žalec pristojen območni urad UVHVVR CELJE. Pri nadzoru sežiga živalskih trupel sodelujejo tudi pristojne gasilske enote, ki svetujejo glede izdelave grmade, prižiganja ognja in požarne straže.

5.2 Naloge zaščite reševanja in pomoči

5.2.1 Tehnično reševanje ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali

Naloge tehničnega reševanja so:

- sodelovanje pri postavitvi sanitarno-higienskih objektov (razkuževalnih pregrad) na državnih mejah in na okuženem območju glede na potrebe,
- pomoč pri sežigu oziroma zakopavanju živalskih trupel,
- dekontaminacijo ljudi, živali, materialnih dobrin in okolja (razkužitev ljudi, obleke, stanovanjskih površin, hlevov, dvorišč, pašnikov, odplak in živalskih iztrebkov, dezinfekcija in deratizacija objektov na okuženem območju).

Te naloge opravljajo veterinarske organizacije, službe za prevoz živalskih odpadkov in ravnanje z njimi (VHS), komunalne organizacije ter gradbena podjetja z ustrezno mehanizacijo, tehnično reševalne enote CZ in gasilske enote. Naloge kemične in biološke zaščite izvajajo veterinarske organizacije in pristojne veterinarsko higienske službe.

Ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali se lahko po potrebi aktivira tudi občinsko enoto za RKB zaščito ter ustrezne enote SV, ki nudijo pomoč pri izvajanju dekontaminacije.

PRILOGE:

P – 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P – 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje

5.2.2 Prva veterinarska pomoč

Veterinarska pomoč ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali obsega:

- izvajanje ukrepov za zaščito živali ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali,
- sodelovanje pri izvajanju dekontaminaciji živine,
- sodelovanje pri odstranjevanju živalskih trupel.

Ob pojavu posebno nevarnih boleznih živali sodelujejo pri izvajanju ukrepov delavci OU UVHVVR Celje, NVI OE Celje in veterinarske postaje z območja Savinjske doline.

V občini Žalec NI organizirane ekipe za prvo veterinarsko pomoč.

PRILOGE:

P – 29	Pregled veterinarskih organizacij
---------------	-----------------------------------

6 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali morajo imetniki živali v okviru osebne in vzajemne zaščite izvajati ukrepe za preprečevanje ter ublažitev tveganj za zdravje in življenje ter premoženje posameznika. Zato se morajo usposobiti za uporabo osebnih zaščitnih sredstev, obvladati osnove prve pomoči in prve veterinarske pomoči, seznaniti se morajo s sredstvi za razkuževanje ter njihovo uporabo. Poleg tega si morajo priskrbeti najnujnejša osebna zaščitna sredstva in potrebščine za osebno ter vzajemno zaščito.

Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne ter vzajemne zaščite ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali skrbi lokalna skupnost (prebivalce pozivajo, da upoštevajo napotke veterinarskih služb, zdravstvene službe itn.), pri tem pa sodeluje OU UVHVVR Celje (LSNB), ki občanom svetujejo in nudi pomoč pri izvajanju določenih ukrepov (priprava raznih priročnikov za imetnike živali).

Zelo pomembno je, da so prebivalci seznanjeni s postopki, ki jih morajo izvesti za zavarovanje lastne varnosti in premoženja. Za njihovo osveščanje skrbijo UVHVVR in veterinarske službe. Ukrepi za zaščito zdravja ljudi so v pristojnosti zdravstvenih služb.

7 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

7.1 Pomen pojmov

OKUŽENO OBMOČJE je območje s polmerom najmanj 3 km okrog okuženega gospodarstva.

OGROŽENO OBMOČJE je območje s polmerom najmanj 10 km okrog okuženega gospodarstva in obdaja okuženo območje.

7.2 Razlaga okrajšav

AVIN	Aviarna influenza
CORS	Center za obveščanje RS
CZ	Civilna zaščita
CZ RS	Civilna zaščita Republike Slovenije
DSNB	Državno središče za nadzor bolezni
GŠSV	Generalštab Slovenske vojske
LSNB	Lokalno središče za nadzor bolezni
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
NVI	Nacionalni veterinarski inštitut
OKC	Operacijsko komunikacijski center
OU UVHVVR	Območni urad UVHVVR
OŽ	Občina Žalec
GEŠP	Gasilska enota širšega pomena
GPO	Gasilsko poveljstvo
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
ReCO	Regijski center za obveščanje
RKB zaščita	radiološka, kemična in biološka zaščita
STV	Savinjska televizija
SV	Slovenska vojska
URSZR	Uprava RS za zaščito in reševanje
UVHVVR	Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
VHS	Veterinarska higienska služba
ZiR	Zaščita in reševanje
ZOC	Združeni operativni center
ZRP	zaščita, reševanje in pomoč
ZŠ	Zahodnoštajerska

8 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

8.1 Priloge

P – 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P – 2	Podatki o odgovornih osebah Občine Žalec
P – 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P – 5	Seznam zbirališč sil ZRP v Občini Žalec
P – 6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
P – 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P – 7/6	URSZR Celje
P – 10	Pregled gradbenih organizacij in društev - pogodbeniki
P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov ter podatki o GPO
P – 14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode
P – 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči
P – 18	Seznam medijev
P – 23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe ZIR v občinskih prostorskih aktih
P – 29	Pregled veterinarskih organizacij
P – 404	Regijska ocena ogroženosti ob pojavu posebno nevarnih bolezni živali (št. 8420-6/2015-25-DGZR, z dne 28.01.2016)
P – 1000	Evidenčni list o vzdrževanju načrta

8.2 Dodatki

D – 1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrtov ZIR
D – 14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
D – 15	Vzorec delovnega naloga
D – 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZIR ob nesreči
D – 20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
D – 304	Navodilo o obveščanju, alarmiranju in aktiviranju izvajalcev nalog zaščite, reševanje in pomoči v OŽ